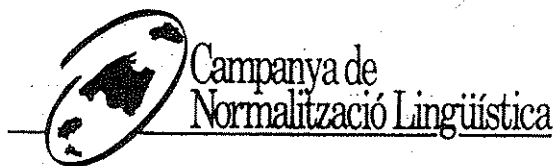

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

VI

Palma
1994

Línea Directa

© Aina Moll, A.I. Alomar i Cèlia Riba, segons l'autoria dels textos.

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

III

El castellà a Catalunya (i aquí)

El ruixat que els mitjans de comunicació madrilenys han deixat caure sobre Catalunya amb motiu de l'escolarització dels nins castellanoparlants en català —i que ens ha esquitxat, perquè alguns articulistes reproduïxen el mateix text a qualque diari illenc i perquè les tertúlies radiofòniques i televisives arriben a tot arreu— han provocat una sèrie de consultes dels nostres comunicants. N'hi ha que es refereixen al cas català, i d'altres que, per allò de “les barbes del veí”, el volen “extrapolat” a les Illes Balears. Les podem resumir en les següents:

1. És ver que a Catalunya el castellà està perseguit o arraconat?

Ho demana gent que ho troba difícil de creure, però que també troba increïble que es munti sense motiu un daltabaix com el que s'ha muntat. Els comprenc, però els puc assegurar que la resposta és NO. Catalunya està més avançada que les Illes Balears en el procés de recobriment de la llengua pròpia, però molt lluny encara d'una situació normal. Com voleu que s'arraconi el castellà, si, segons el cens de 1991, el 60% de la població no sap escriure en català i el 32% ni tan sols el sap llegir (i de la gent de més de 30 anys, més del 80% és analfabeta), i si molts dels catalanoparlants encara no han perdut el vici de canviar de llengua amb qui parla castellà?

Allà tendreu més poques dificultats que aquí per trobar restaurants que tinguin la carta en català, o notarís que hi vulguin redactar els documents, o cines que hi passin la pel·lícula, però en tendreu. I us ben assegurat que per trobar tot això en castellà no en tendreu cap.

2. Com és possible, en una democràcia, privar els nins castellanoparlants de la seva llengua pròpia?

Això ho demanen, escandalitzats, els qui han donat crèdit a la "informació". Que estiguin tranquils: no és possible. I no es fa.

N'és una bona prova el fet que el clam s'hagi produït fora de Catalunya i que a Catalunya tothom —Generalitat, partits polítics, periodistes i escriptors en llengua catalana i en llengua castellana— hagi coincidit a assegurar que l'acusació és falsa (qualque polític li va donar suport en un primer moment, tal vegada pensant també que no era possible que tot fos un invent, però immediatament va rectificar). Si hi hagués molts de castellanoparlants que es considerassin perseguïts o pressionats, hauríeu pogut veure manifestacions multitudinàries (són més de dos milions, a Catalunya, i no els hauria faltat el suport de molts d'autòctons contra la injustícia; i a més, tenien els mitjans de comunicació de la "creuada anticatalana" per fer-los d'altaveu). No n'hi ha hagut. I no n'hi ha hagut perquè la gran majoria de castellanoparlants volen que els seus fills aprenguin el català de petits, i saben que l'escola no els privarà de la seva llengua pròpia sinó que la respectarà i en fomentarà l'estima i el coneixement.

3. Creis que "Madrid" intervindrà contra la política lingüística de la Generalitat?

No. Com molt bé va dir el President de la Comunitat Valenciana quan uns periodistes mallorquins li demanaren opinió sobre el tema, "Madrid" no hi té res a dir. És la Generalitat de Catalunya la que segons l'Estatut té el deure de **garantir l'ús normal i oficial dels dos idiomes.**

4. Creis que Convergència "ho pagarà" a les pròximes eleccions?

No. Però encara que la seva actuació a favor del català li hagués de fer perdre vots, l'hauria de mantenir per complir el manament estatutari. I ho hauria de fer qualsevol partit que arribàs al govern (fos o no fos nacionalista), almenys fins que les dues llengües estiguessin al mateix nivell i es pogués proclamar "la plena igualtat dels dos idiomes quant a drets i deures dels ciutadans" (article 3.3 de l'Estatut), ja que la impopularitat no eximeix un govern de prendre mesures que són necessàries. Per això hi ha hagut fins ara consens general de les forces polítiques catalanes en el tema de la normalització.

5. Creis que aquesta polèmica sobre Catalunya pot frenar la nostra normalització lingüística?

No. El Govern Balear té la mateixa responsabilitat que el de Catalunya en el recobriment de la llengua, i tant la Llei de Normalització Lingüística com les disposicions legals que la despleguen (Decrets, Reglaments municipals i dels Consells, etc.) fan necessària una acció de govern que no sols no fredi, sinó que estimuli el procés.

6. Hi ha el perill (o hi ha esperances, segons la posició de qui pregunta) que aquí també la immersió es faci obligatòria?

No. En aquest punt la nostra llei no és tan contundent com la catalana, que estableix que "el català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament a tots els nivells educatius", i tampoc no hi hauria aquí l'acceptació social generalitzada d'aquest precepte. Per això és de suposar que quan el Govern Balear tindrà les competències d'Educació, la immersió lingüística dels nins castellanoparlants continuarà essent voluntària tal com ho ha estat a Catalunya fins ara (i que consti que allà es respecta el dret d'aquests infants a rebre ensenyament en castellà si els pares ho volen). Però sí que s'hauran de prendre les mesures necessàries per aconseguir, tal com ho disposa la llei, que "els escolars de les Illes Balears, qualsevol que sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, puguin utilitzar normalment i correctament el català i el castellà al final del període d'escolaritat obligatòria" (art.20). - A.M. (22/11/93).